

İslami ilimlerle alakalı kitaplara abdestsiz dokunmak caiz midir?

Soru: İslami İlimlerle alakalı kitaplara abdestsiz dokunmak caiz midir?

Cevap

Allah ﷻ “Ona ancak temiz olanlar dokunabilir.”¹ buyurarak abdestsiz bir şekilde Kur’an-ı Kerim’e dokunmayı yasaklamıştır. Allah Rasulü ﷺ de “Kur’an’a sadece temiz olanlar dokunur.”² buyurmaktadır. Fukaha, Kur’an-ı Kerimle doğrudan veya dolaylı yoldan alakalı olduğundan İslami İlimlerle ilgili kitaplara abdestsiz dokunmanın hükmünü de incelemiştir.

Hanefi mezhebinde farklı görüşler olmakla beraber tercih edilen görüşe göre tefsir kitabı haricindeki şer’î kitaplara abdestsiz dokunmak caizdir. Tefsir kitabında ise ayetler tefsirden ayrı olarak yazılmışsa abdestsiz dokunmak tahrimen mekruhtur. Kur’an-ı Kerim ayetlerinin tefsirden ayrı olarak yazılmadığı bir tefsir kitabına ise abdestsiz dokunulabilir.³ Ancak edebe en uygun ve ihtiyatlı olan imkan nisbetinde şer’î kitaplara abdestsiz dokunmaktan kaçınmaktır. Nitekim Allah ﷻ “Her kim Allah’ın (dininin) nişanlarına tâzimde bulunursa, gerçekten de o (hürmet ve saygı) kalplerin (Allah Teala’ya karşı taşıdığı saygı ve) takvasındandır.”⁴ buyurmuştur. Bu noktada Hanefi fakihlerinden Halvânî şöyle demiştir: “Bu ilmi ancak tâzim (saygı ve edep) ile elde ettim. Abdestsiz kağıdı dahi elime almadım.” Yine bu bağlamda İmam Serahsî’nin de midesindeki bir rahatsızlıktan dolayı aynı gece on yedi defa abdest tazelediği rivayet edilmiştir.⁵

Şafiî mezhebinde de farklı görüşler olmakla beraber tercih edilen görüşe göre şer’î ilimlere dair telif edilen kitaplara abdestsiz dokunmak caizdir.⁶

Buna göre hayız olan bir kadın için evlâ olan İslâmî ilimlerle alakalı kitaplara bir bez vasıtasıyla dokunmaktır. Ancak buna imkan yoksa çıplak elle dokunmakta da bir beis yoktur.

1. Vâkıa, 56/79

2. Mâlik b. Enes, *Muvattau’l-İmam Mâlik (Muhammed b. Hasan eş-Şeybânî Rivayeti)* (el-Mektebetu’l-İlmiyye, ts.), s.106.

3. Muhammed Emin İbn Abidin, *Raddu’l-Muhtâr ala’d-Durri’l-Muhtâr* (Beyrut: Dâru’l-Marife, 2015), 1/353.

4. Hac, 22/32.

5. Bkz. Zeynuddîn İbn Nüceym, *el-Bahru’r-Râik Şerhu Kenzi’d-Dakâik* (Dâru’l-Kitâbi’l-İslâmî, ts.), 1/212.

6. Kâsım Abdulkerîm el-Kazvînî er-Râfiî, *el-Azîz Şerh’ul-Vecîz(eş-Şerhu’l-Kebîr)* (Beyrut: Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, 1997), 1/175.